

Dosarul nr. 2ra-1076/20

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul central) A. Donos

Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) A. Corcenco, D. Corolevski, D. Stănilă

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Vasile Tonciuc,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile
Tonciuc împotriva Societății pe Acțiuni „Bălcolcom” (în proces de lichidare) cu
privire la încasarea salariului și a altor plăți salariale neachitate, repararea
prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 9 noiembrie 2017 Vasile Tonciuc a depus cerere de chemare în judecată,
concretizată ulterior, împotriva SA „Bălcolcom”, prin care a solicitat încasarea
salariului restant pentru perioada 2008 - 30 aprilie 2013 în sumă de 285 096 de lei, a
sumei de 437 907,46 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin neachitarea în termen a
salariului, a sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate
pentru paza bunului imobil al societății pârâte și compensarea cheltuielilor de
judecată. (vol.I, f.d. 2-4, 90-91)

În motivarea cererii de chemare în judecată Vasile Tonciuc a indicat că prin
decizia adunării generale a acționarilor, la 8 august 1995 a fost numit în funcția de
administrator al SA „Bălcolcom”. A activat în această funcție până la 30 aprilie
2013, când cererea sa de demisie a fost admisă prin decizia adunării generale a
acționarilor.

A invocat că la eliberarea sa din funcție nu i s-a achitat salariul restant. Astfel,
la 30 aprilie 2013, datoria SA „Bălcolcom” față de Vasile Tonciuc constituia
285 096 de lei.

Reclamantul a menționat că la momentul demisiei nu și-a putut ridica salariul,
deoarece SA „Bălcolcom” nu avea bani în cont, ulterior banii din contul bancar al
întreprinderii au fost sechestrați prin hotărârea instanței de judecată privind inițierea
procedurii de lichidare a întreprinderii.

Vasile Tonciuc a mai menționat că deși în privința SA „Bălcolcom” a fost
inițiată procedura de lichidare, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată,
nu era o hotărâre în acest sens.

Astfel, deoarece societatea pârâtă nu i-a achitat plățile salariale, consideră că este îndreptățit de a înainta prezenta cerere de chemare în judecată și să solicite încasarea în mod silit suma de 285 096 de lei cu titlul de salariu neachitat în perioada 2008-30 aprilie 2013.

De asemenea, Vasile Tonciuc a mai indicat că după demisia acestuia nu a fost numit un alt administrator al întreprinderii. Astfel, în perioada ianuarie 2010 - octombrie 2017 a continuat să asigure paza bunurilor imobile ce aparțin SA „Bălcolcom”, și, din surse financiare proprii, a achitat salariul a 4 paznici.

În acest context, se consideră îndreptățit de a solicita încasarea salariului minimal stabilit pe republică pentru plata muncii necalificate, ceea ce constituie 669 560 de lei.

Reclamantul s-a adresat de mai multe ori către societatea pârâtă cu cerere privind încasarea salariului și compensarea cheltuielilor de pază.

Ultima cerere pentru încasarea sumelor restante a înaintat-o acționarilor întreprinderii la 11 septembrie 2017, însă întreprinderea nu a achitat datoriile.

Vasile Tonciuc a considerat oportun de a fi aplicate sancțiunile prevăzute de Codul muncii, dat fiind faptul că SA „Bălcolcom” nu achită restanța salarială ce constituie 285 096 de lei. Astfel, pentru perioada 29 aprilie 2013 - 20 iulie 2018 societatea pârâtă urmează să-i achite prejudiciul cauzat pentru neplata salariului ca administrator al întreprinderii, ceea ce constituie suma de 437 907,46 de lei.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Tonciuc împotriva SA „Bălcolcom”.

S-a încasat de la SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc salariul restant în sumă de 285 096 de lei și suma de 437 907,46 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neachitarea în termen a salariului.

În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la SA „Bălcolcom”, în beneficiul Statului, taxa de stat în sumă de 21 690,10 lei. (vol.I, f.d. 114, 123-128)

La 13 noiembrie 2018 Vasile Tonciuc a declarat apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, solicitând casare acesteia în partea respingerii acțiunii pe capătul pretențiilor de încasare a cheltuielilor pentru paza bunului imobil, cu emiterea în această parte a unei decizii noi prin care acțiunea în partea încasării cheltuielilor pentru paza bunului imobil să fie admisă și dispusă încasarea de la SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc a sumei de 669 560 de lei. (vol. I, f.d. 119)

La 14 noiembrie 2018 SA „Bălcolcom”, în persoana lichidatorului Vitalie Melnic, a declarat apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată de Vasile Tonciuc să fie respinsă integral. (vol. I, f.d. 120-122)

Prin decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de către Vasile Tonciuc.

S-a admis apelul declarat de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic.

S-a casat parțial hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, în partea încasării salariului restant, și s-a emis în această parte o hotărâre nouă, prin care:

S-a respins cerința lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea salariului restant, ca fiind tardivă.

În rest hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a menținut. (vol.I, f.d. 207, 208-217)

În dezacord cu soluția instanței de apel, la 31 octombrie 2019 lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, și ulterior la 6 noiembrie 2019 Vasile Tonciuc, au declarat recurs împotriva deciziei din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți. (vol. II, f.d. 2-6, 8-15)

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile declarate de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și de către Vasile Tonciuc, s-a casat decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată. (vol II, f.d. 51-58)

Prin decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Vasile Tonciuc.

S-a admis apelul declarat de SA „Bălcolcom”, în persoana lichidatorului Vitalie Melnic.

S-a casat parțial hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, în partea încasării de la SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc a restanței la salariu și a prejudiciului cauzat prin neachitarea salariului în termen și în partea încasării de la SA „Bălcolcom” în beneficiul Statului a taxei de stat, cu pronunțarea unei soluții noi, prin care:

S-a respins cerința lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea de la SA „Bălcolcom” a restanței la salariu în sumă de 285 096 de lei și a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea salariului în sumă de 437 907,46 de lei, ca fiind tardivă.

În latura respingerii pretenției lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea de la SA „Bălcolcom” a sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de pază a bunului imobil al SA „Bălcolcom”, hotărârea s-a menținut fără modificări.

S-a încasat de la Vasile Tonciuc în beneficiul lui SA „Bălcolcom” suma de 16 268 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

La 11 iunie 2020, prin intermediul poștei (vol. II, f.d. 116), Vasile Tonciuc a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu decizia contestată, menționând că este ilegală și nefondată, deoarece au fost încălcate esențial normele de drept material și de drept procedural.

În acest sens, a invocat că apelul SA „Bălcolcom” împotriva hotărârii primei instanțe a fost depus de o persoană neîmputemică la acel moment.

Recurentul consideră că apelul înaintat de lichidatorul Melnic Vitalie ca reprezentant a SA „Bălcolcom” a fost semnat și depus de o persoană fără împuterniciri, or, potrivit deciziei privind înregistrarea procedurii de dizolvare a persoanelor juridice din 5 decembrie 2018, SA „Bălcolcom” se află în lichidare din 5 decembrie 2018 cu înregistrarea din această dată a lichidatorului Melnic Vitalie și înlăturarea de la administrarea societății a lui Vasile Tonciuc.

Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice lui Melnic Vitalii i-a fost eliberat la 20 decembrie 2018.

Astfel, lichidatorul Melnic Vitalie a înaintat la 14 noiembrie 2018 apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, neavând încă împuterniciri de a reprezenta întreprinderea SA „Bălcolcom”.

Iar potrivit art. 369 alin (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să restituie apelul declarat de Melnic Vitalie, deoarece acesta nu era în drept să declare apel.

Instanța nu a verificat împuternicirile și dreptul lichidatorului de a reprezenta întreprinderea la 14 noiembrie 2018. Melnic Vitalie a fost desemnat lichidator al SA „Bălcolcom” prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 23 mai 2018, odată cu hotărârea de dizolvare cu ulterioara lichidare a întreprinderii.

Dat fiind faptul că o astfel de hotărâre se atacă cu apel, aceasta nu a intrat în vigoare și nu și-a produs efectele juridice din ziua emiterii. Hotărârea din 23 mai 2018 a fost atacată cu apel și instanța de apel s-a expus abia la 23 octombrie 2018.

Din acest motiv, consideră că la 14 noiembrie 2018 Melnic Vitalii și-a depășit atribuțiile nefiind încă reprezentantul legal al SA „Bălcolcom”, deoarece nu era certificată ca intrată în vigoare hotărârea judecătorească prin care el a fost desemnat lichidator, nefiind înregistrate la IP „Agenția Servicii Publice” modificările operate în statutul SA „Bălcolcom” privind schimbarea statutului juridic al întreprinderii, și anume că s-a decis dizolvarea întreprinderii și că este desemnat un lichidator, iar administratorul Vasile Tonciuc este înlăturat de la activitatea întreprinderii.

La fel, recurentul Vasile Tonciuc consideră că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia privind tardivitatea pretenției sale privind încasarea salariului restant. Or suma salariului este un bun care este deja constituie proprietatea a sa. Iar dreptul de proprietate este perpetuu și inalienabil.

Recurentul Vasile Tonciuc a mai invocat că a adresat o acțiune în realizarea dreptului său salarial, însă instanța de apel ilegal a încasat taxa de stat, deși în acțiunile de încasare a salariului și a revendicărilor legate de raporturile de muncă, reclamanții se scutesc de la taxa de stat.

Astfel, instanța de apel absolut ilegal a luat decizia de a impune cu taxă de stat revendicarea de constatare și salarizare a muncii sale, încălcând astfel prevederile art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa părților, la 6 aprilie 2020, prin intermediul poștei (vol. II, f.d. 94), fiind recepționată de către recurentul Vasile Tonciuc la 10 aprilie 2020 (vol. II, f.d. 96)

Cererea de recurs a fost depusă de către Vasile Tonciuc la 10 iunie 2020, prin intermediul poștei (vol. II, f.d. 116), în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 29 iunie 2020 în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Vasile Tonciuc cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Însă, până la data examinării admisibilității recursului intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Prin încheierea din 9 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Vasile Tonciuc, a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Verificând decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar și în coroborare cu normele de drept aplicabile la caz, Colegiul constată că la caz se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, pentru motivele ce succed.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Esența art. 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile în acord cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În speță, Colegiul reține că anterior, în perioada 8 august 1995 - 30 aprilie 2013, reclamantul / recurentul Vasile Tonciuc a deținut funcția de administrator al SA „Bălcolcom”.

Invocând existența unui litigiu individual de muncă, și anume, neachitarea de către angajator a plăților salariale restante pentru perioada 2008-30 aprilie 2013, la 9 noiembrie 2017 Vasile Tonciuc a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea salariului restant pentru perioada 2008- 30 aprilie 2013 în mărime de 285 096 de lei, a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea în termen a salariului în sumă de 437 907,46 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat și încasarea sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor suportate pentru paza bunului imobil al societății pârâte.

Judecând cauza, prima instanță, prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Tonciuc împotriva SA „Bălcolcom” și a încasat de la SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc salariul restant în sumă de 285 096 de lei și suma de 437 907,46 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neachitarea în termen a salariului. În rest, pretențiile fiind respinse ca neîntemeiate. Totodată, s-a încasat de la SA „Bălcolcom” în beneficiul Statului, taxa de stat de 21 690,10 lei.

Prin decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de către Vasile Tonciuc, s-a admis apelul declarat de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, s-a casat hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, în partea încasării salariului restant și s-a emis în această parte o hotărâre nouă, prin care, s-a respins cerința lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea salariului restant, ca fiind tardivă. În rest hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a menținut.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile declarate de lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și de către Vasile Tonciuc, s-a casat decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

La rejudecare, ca urmare a examinării cererilor de apel, prin decizia din 12 martie 2020, Curtea de Apel Bălți a respins apelul declarat de Vasile Tonciuc, a admis apelul declarat de lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, a casat parțial hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, în partea încasării de la SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc a restanței la salariu și a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea salariului și, în partea încasării de la SA „Bălcolcom” în beneficiul Statului a taxei de stat, pronunțând în această parte o soluție nouă prin care, s-a respins cerința lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea de la SA „Bălcolcom” a restanței la salariu în sumă de 285 096 de lei și a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea salariului în sumă de 437 907,46 de lei, ca fiind tardivă. În latura respingerii pretenției lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea de la SA „Bălcolcom” a sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de pază a bunului imobil al SA „Bălcolcom”, hotărârea s-a menținut fără modificări. Totodată, s-a încasat de la Vasile Tonciuc în beneficiul SA „Bălcolcom” suma de 16 268 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

Pentru a pronunța această soluție, în esență, instanța de apel a concluzionat că dreptul reclamantului Vasile Tonciuc de a solicita încasarea salariului restant în

sumă de 285 095 de lei și a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea în termen a salariului în sumă de 437 907,46 de lei, a apărut la data când acesta a aflat sau trebuiau să afle despre încălcarea dreptului, adică la 30 aprilie 2013, când au încetat raporturile de muncă cu SA „Bălcolcom” și nu mai târziu de 30 aprilie 2016. Pe când, Vasile Tonciuc s-a adresat cu cererea de chemare în judecată tocmai la 9 noiembrie 2017, cu omiterea esențială a termenului de prescripție prevăzut la art. 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii și nu a solicitat repunerea în termen a acțiunii, conform art. 116 din Codul de procedură civilă.

La fel, referitor la capătul de cerere prin care Vasile Tonciuc a solicitat încasarea de la SA „Bălcolcom” a sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de pază a bunului imobil al societății pârâte, instanța de apel a constatat că nici în instanța de apel și nici în cadrul examinării acțiunii în instanța de fond, reclamantul Vasile Tonciuc nu a prezentat probe, conform prevederilor art. 117 și 118 din Codul de procedură civilă, în vederea justificării sumei date, afirmațiile date având caracter declarativ.

Prin urmare, a conchis că soluția dată de instanța de fond în această latură, este corectă și argumentată, iar apelul declarat de Vasile Tonciuc neîntemeiat, hotărârea primei instanțe fiind menținută fără modificări în această latură.

Judecând recursul, Colegiul constată ca fiind corectă soluția instanței de apel prin care a conchis referitor la respingerea ca fiind tardive a pretențiilor privind plata unor drepturi salariale, și anume, încasarea salariului restant în sumă de 285 095 de lei și a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin neachitarea în termen a salariului în sumă de 437 907,46 de lei, precum și respingerea ca fiind neprobată a sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de pază a bunului imobil al societății pârâte, însă eronat a dispus încasarea de la Vasile Tonciuc în beneficiul lui SA „Bălcolcom” a sumei de 16 268 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel, ce impune casarea deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți doar în partea dată.

În cuprinsul cererii de recurs, recurentul Vasile Tonciuc a dezvoltat critici prin care a susținut ilegalitatea deciziei atacate din perspectiva încălcării normelor de drept material și de drept procedural.

Astfel, principala critică adusă deciziei instanței de apel vizează concluziile instanței referitoare la tardivitatea pretențiilor de încasarea a plăților unor drepturi salariale.

Referitor la acest capăt de acțiune, Colegiul reține că potrivit 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Articolul 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019) prevede că, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 271 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

În conformitate cu art. 272 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În consecință, reieșind din coroborarea normelor legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic susținerile recurentului precum că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia privind tardivitatea pretenției sale privind încasarea salariului restant, deoarece lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, în cererea de apel a invocat depășirea de către reclamantul Vasile Tonciuc a termenului de adresare în instanța de judecată privind încasarea salariului restant.

Iar, la caz dreptul lui Vasile Tonciuc de a solicita plata drepturilor salariale ca angajat al SA „Bălcolcom”, a apărut la data când acesta a aflat sau trebuiau să afle despre încălcarea dreptului, adică la 30 aprilie 2013, când au încetat raporturile de muncă cu SA „Bălcolcom”.

În sensul celor reținute, Colegiul consideră ca fiind justă concluzia instanței de apel referitor la depășirea termenului de prescripție pentru înaintarea acțiunii cu pretenția de plată a unor drepturi salariale, conform prevederilor art. 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii.

Colegiul notează că totuși, în caz de omitere a termenului, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen, conform art. 116 din Codul de procedură civilă. La caz însă este de observat că reclamantul Vasile Tonciuc nu a solicitat repunerea în termen, conform art. 116 din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, referitor la capătul de cerere privind încasarea sumei de 669 560 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de pază a bunului imobil al societății pârâte, instanța de apel just a constatat că reclamantul Vasile Tonciuc nu a prezentat probe, conform art. 117 și 118 din Codul de procedură civilă, în vederea justificării sumei date, afirmațiile având caracter declarativ.

Astfel, făcând o apreciere a circumstanțelor sus-evidențiate, Colegiul lărgit, consideră că concluzia instanței de apel este justă, având la bază un cumul de dovezi cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

Totodată, Colegiul apreciază că nu poate fi reținut considerentul din invocat în recurs de Vasile Tonciuc referitor la faptul că apelul declarat de lichidatorul Vitalie Melnic ca reprezentant al SA „Bălcolcom” la 14 noiembrie 2018 a fost semnat și depus de acesta în lipsa împuternicirilor, având în vedere că administratorul autorizat Vitalie Melnic a fost desemnat lichidator al SA „Bălcolcom” prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 121-121 verso), prin care acestuia i s-a atribuit competența de a reprezenta SA „Bălcolcom” în proces de lichidare, în litigiile aflate pe rolul instanțelor de judecată.

Astfel, la 14 noiembrie 2018, administratorul autorizat Vitalie Melnic, lichidator al SA „Bălcolcom”, era în drept să declare apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central.

În acest sens instanța de recurs apreciază critic și respinge argumentele recurentului, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Revenind la partea prin care instanța de apel a dispus încasarea de la Vasile Tonciuc în beneficiul lui SA „Bălcolcom” a sumei de 16 268 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel, Colegiul lărgit consideră recursul întemeiat în această parte, reieșind din următoarele.

Articolul 98 alin. (2) din Codul de procedură civilă statuează că, în caz de respingere a acțiunii, cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanță, precum și taxa de stat, se încasează la buget de la reclamant dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Articolul 82 din Codul de procedură civilă prevede că, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, reclamanții în acțiunile de reintegrare în serviciu, de revendicare a sumelor de retribuire a muncii și în alte revendicări legate de raporturile de muncă se scutesc de taxa de stat pentru judecarea cauzelor civile.

De altfel, o prevedere legală în sensul scutirii reclamantului de la plata taxei de stat la înaintarea acțiunii se regăsește și în Codul muncii.

Astfel, art. 353 din Codul muncii, reglementează expres că salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate) sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea cauzei).

Respectiv, salariații care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 din Codul muncii, inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate, sunt scutiți de plata taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea cauzei.

În cazul admiterii acțiunii, cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța de judecată, precum și taxa de stat, se vor încasa la buget de la pârât (art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă), dacă ultimul nu este scutit de taxă de stat prin lege (art. 85 din Codul de procedură civilă).

În contextul normelor citate, Colegiul evocă că reclamantul Vasile Tonciuc, la depunerea cererii de chemare în judecată a fost scutit prin lege de la plata taxei de stat, precum și a cheltuielilor legate de judecarea cauzei, conform art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În atare circumstanțe, având în vedere tezele punctate anterior corelate cu textele legale amintite, este indubitabil faptul că reclamantul Vasile Tonciuc este scutit de la plata cheltuielilor judiciare, inclusiv a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea cauzei.

Or, art. 98 alin. (2) Cod de procedură civilă indică expres că încasarea cheltuielilor de judecată la buget de la reclamant se realizează doar dacă acesta nu este scutit de plata, iar în cazul soluționării litigiilor ce decurg din raporturile de muncă, reclamanții sunt scutiți.

Prin urmare, Colegiul remarcă că instanța de apel, prin decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, contrar prevederilor legale, prin interpretarea eronată a acestora, a decis încasarea de la Vasile Tonciuc în beneficiul SA „Bălcolcom” a taxei

de stat în sumă de 16 268 de lei, or, reclamantul prin efectul legii, este scutit de plata taxei de stat pentru acțiunea înaintată chiar și în cazul respingerii ei.

În concluzie, având în vedere faptul că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept referitor la plata taxei de stat și încasarea acesteia de la Vasile Tonciu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide asupra necesității de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel, în partea încasării de la Vasile Tonciuc în beneficiul SA „Bălcolcom” a taxei de stat sumă de 16 268 de lei, cu menținerea în rest a deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Vasile Tonciuc.

Se casează parțial decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Tonciuc împotriva Societății pe Acțiuni „Bălcolcom” (în proces de lichidare) cu privire la încasarea salariului și a altor plăți salariale neachitate, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea prin care s-a încasat de la Vasile Tonciuc în beneficiul lui SA „Bălcolcom” suma de 16 268 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

În rest, decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari